

Păpușa din. noroi

LILIANA
NECHITA

CUPRINS

PROLOG	7
PĂPUȘA DIN NOROI	17
FOTOGRAFIE DE FAMILIE	77
TOȚI M-AU BĂTUT, FĂ!	87
BĂRBAT LA 14 ANI	111
ȘOBOLANII	127
DOI ARDEI UMPLUȚI	147
PENTRU ZECE LEI	159

PROLOG

La început a fost privirea unei fete.

Înaltă, brunetă, mă privea în ochi, dreaptă, cu un aer de neînfrântă.

Mi-a spus că mama ei e plecată în Italia de 11 ani și că nu vrea să citească *Cireșe amare*, că a trăit cartea.

Că-năștia 11 ani și-a văzut mama de patru ori.

Dar că a venit să mulțumească, simțea că m-am gândit și la ea.

Da, mă gândisem la toate mamele care trebuie să muncească departe de copii fără să-i vadă crescând, care nu-i pot ajuta când sunt bolnavi, nu-i pot însoți la școală și nu-i pot strânge în brațe în fiecare zi.

Mame eroine, pregătite să înfrunte orice pentru a le putea cumpăra copiilor pantofi, mere și lapte.

Da, eram de partea lor.

Numai că uitasem sau voiam să uit un lucru esențial: copiii n-au cerut să trăiască așa, ei s-au născut pentru că i-am dorit.

Și ar fi vrut, cu siguranță, să fie mângâiați de mame.

Fir-ar să fie de pantofi, cozonaci, acuarele și caiete!

Cum să te desparți de copii din cauza lor?

Pe de altă parte, cum să le stai alături fără să le dai ce le trebuie?

La o ședință cu părinții, cu mulți ani în urmă, învățătoarea o făcuse de râs pe o mamă, copilul ei nu avea trening și ea nu achitase fondul clasei.

I s-a vorbit de parcă ar fi fost o zdreanță.

Era doar o mamă săracă, una dintre cele multe.

Când am ieșit, femeia a început să plângă, mi-a spus că fata ei învață bine și că de multe ori nici nu are ce să-i pună în ghiozdan pentru pauza de masă, noroc că făcuse gem de prune și-i ungea felii de pâine cu magiun.

Copii care n-au cerut să vină pe lume ca să fie puși la colț pentru că nu au părinții bani.

Mame care au sperat că va fi totul bine când i-au născut.

Victime deopotrivă.

Mamele au cel puțin scuza eroică de a se fi sacrificat.

Pot afirma sus și tare că nu sunt vinovate, că plecarea lor a avut un sens.

Ba chiar pot reproșa copiilor că sunt nerecunoscători dacă se plâng de ceva.

O prietenă îmi povestea că fata ei, rămasă în România, trecea prin chinurile primei iubiri, că băiatul nu era serios, că fata suferea.

Femeia asta stătea zi și noapte cu o bătrână bolnavă de Alzheimer, era chemată din zece în zece minute sau chiar mai des, bătrâna uita că a vorbit cu băiatul ei la telefon și voia să i se formeze numărul din nou, uita că a mâncat deja și voia să mănânce din nou.

Nu-i ușor.

Așa că suferințele din dragoste i se păreau floare la ureche, la un moment dat a țipat la fiică-sa, la telefon:

„Auzi, nesimțito, eu mă chinui aici pentru tine, nu-ți permit să fii nefericită!”

De parcă hrana trimisă sub formă de bani ar fi tot ceea ce-și poate dori cineva.

Am întâlnit ulterior o altă fată, s-a recomandat cu o voce subțirică și a adăugat: „Eu sunt o orfană albă”, crescuse fără unul dintre părinți.

Nici acum nu e fericită, nu-și găsește locul în lume, crede că nu merită să fie iubită și are tendința de a se ascunde de ochii tuturor.

Făcea parte dintre primii studenți ai României, a fost felicitată pentru meritele sale la învățătură chiar de președintele țării.

Ulterior, vindea aspiratoare și aragaze într-un oraș de provincie, refuzase ajutorul mamei, tânjea să-și cumpere cărți, nu-și permitea și trăgea concluzia că ar fi mai bine să plece din țară.

Numai că nu în aceeași țară în care era mama.

Ca un fel de pedeapsă.

Ceva de genul „ți-arăt eu ție, mă descurc și singură!”

Familii care se despart pentru totdeauna, tatăl în Belgia, mama în Spania și copiii, deseori uniți, cine știe pe unde.

Totul pentru o bucată de pâine.

Mi-a scris într-o zi un băiat, era bolnav de scleroză multiplă, începuse să nu mai vadă bine, în scurt timp a încetat să mai meargă. Tratamentele erau departe de a fi gratuite sută la sută, analizele costau mult și trebuiau făcute des, multe lucruri erau costisitoare și mama lui lucra în Italia pentru a susține cheltuielile. Plâneau amândoi la telefon.

De el avea grijă bunica.

De ea, nimeni. Îngrijea un bătrân în cărucior cu roțile și se gândea în fiecare moment la fiul ei aflat departe.

Am cunoscut mame care nu-și mai pot îmbrățișa copiii pentru că nu-i mai simt carne din carnea lor, s-au înstrăinat de trupul pe care l-au avut în pânțece, s-au despărțit și s-au reîntâlnit după trei ani. Copiii cresc repede, mamele albesc la fel de repede.

Am aflat despre foamea celor rămași, neputincioși să și-o astâmpere chiar cu bani în buzunar. Nu-i poți cere unui copil să se gospodărească singur, nu are capacitatea s-o facă, își poate cumpăra salam și eugenii, dar mai mult nu știe.

Nu poate să crape lemne și să-și aprindă focul, nu poate stăvili singur furia unui tată alcoolic.

Copii fără apărare, mame cu ochi învinețiți,
plecate-n lume fără să se mai uite înapoi.

Majoritatea femeilor care au plecat îngrijesc
bătrâni la domiciliul acestora, nu pot să-și ia
copiii după ele.

Așa că rabdă și-și îndeamnă copiii rămași acasă
să facă la fel, să rabde, să aștepte.

Timpul trece, aceste femei trimit toți banii
câștigați acasă, nu-și permit să schimbe ritmul,
să-și ia o casă cu chirie în care să-și aducă dragii.

E un cerc închis.

Răbdarea ajunge la limita suportării.

Nu numai cei mici au de îndurat, ci și bătrânii,
aflați la vârsta când au nevoie de ajutor.

Nu are cine să le ducă faimoasa cană cu apă,
își suportă singuri durerile și-și tratează bolile
cu atotputernicul mușețel, nu vor să ceară bani
copiilor, speră ca ei să se-ntoarcă acasă cât mai
repede.

Toți speră ceva.

Toți sperăm ceva.

Și toate gândurile au legătură cu România.

Toate frustrările, dorurile și sentimentele de
abandon sunt legate de cei de acasă.

După revoluție ne-au luat ochii cu zahăr, ulei și mezeluri la liber, bunăstarea burții flămânde ne-a mulțumit, au venit apoi blugii și săpunurile parfumate, McDonald și napolitane americane, gecii din piele și libertatea de a înjura.

Ne-am simțit bine, stăpâni pe situație.

De fapt, eram duși de nas.

Ne-am trezit brusc în țări străine, ne-am distrus cu mâna noastră familiile și nu se știe ce vom lăsa generațiilor viitoare.

Doar în Italia se nasc aproape în fiecare an peste 10.000 de copii români.

Sunt botezați aici, în cele peste 400 de biserici ortodoxe române, merg aici la grădiniță, la școală, aici se îndrăgostesc și aici vor rămâne, după ce vor muri bunicii lor din țară probabil că nu vor mai merge acolo nici în vizită.

În marile orașe sunt cartiere pline de români, în jur de 100.000 în Roma, Milano, Torino, peste tot sunt magazine românești, centre culturale, se sărbătorește Ziua României, 8 martie și Sf. Maria, se cântă muzică populară și se dansează sârbe, se fac colive și se îngroapă morții în pământ străin.

Ne-am mutat cu totul.

Tragedia neamului românesc este sub ochii noștri.

Și noi continuăm să sperăm.

Sperăm că cineva va face ordine în locul nostru.

Am început să scriu povestirile care urmează în momentul în care am întâlnit un alt băiat.

Lăsat singur acasă la 12 ani.

Singur cu foamea, cu sărăcia, cu disperarea de a crește într-o lume care nu-l ocrotea.

Un supraviețuitor.

Nu sunt povestiri frumoase, aș fi dorit să nu le aflu.

Dar trebuie să fie spuse, trebuie să știe toți că România e bolnavă.

Nu mai e posibil să ne mințim singuri, nu, lucrurile nu merg bine, dimpotrivă.

Socotelile sunt simple: din cei 19 milioane de români, aproape 5 milioane sunt plecați. Nu vă uitați la datele oficiale, ele îi iau în considerare doar pe cei care lucrează cu documente în afara țării, cei care sunt înregistrați în primării. Adevărul e că doar jumătate dintre români lucrează în afară cu contract de muncă, restul sunt la negru.

Cei 5 milioane de români plecați sunt mai bine de jumătate din forța de muncă a țării.

Ar mai fi 3 milioane de bătrâni, care se sting încetul cu încetul, alte 3 milioane de copii, care cresc și mulți așteaptă să plece alături de părinți.

Mai sunt adolescenții și tinerii care știu deja că vor pleca imediat ce vor termina studiile, sunt grupuri întregi de studenți din care nu mai găsești aproape pe nimeni după absolvire.

România se golește.

România moare, zilnic, sub ochii noștri.

Nu mai e timp de povestiri frumoase.

Nu mai e timp.

Nu mai e timp.

PĂPUȘA DIN NOROI

Trenul trecea prin fața unor sate mici, cu clopotnițe umile.

Un pâlc de pomi, vreo două câmpuri, apoi case strâmbe cu garduri din care lipseau scânduri, câțiva bătrâni mergând pe drum.

Câini vagabonzi se zăreau mișcându-se alene de-a lungul căii ferate.

Cimitirele se vedeau cel mai bine, erau la ieșirea din sate, pe locuri mai înalte, crucile erau dese, sfidau cerul, păreau oameni.

Erau oameni.

Daniel privea pe geam, călătorea pentru a doua oară singur, nu era de mirare la cei 12 ani ai săi.

Oamenii din vagon îl priveau cu neîncredere, nu se știe niciodată ce se ascunde într-un băiețel murdar, neîngrijit și singur, poate oricând să fure vreo valiză.

Dar orice valiză ar fi fost greu de ridicat pentru Daniel, era slăbuț, cu oase firave care-i împungeau pielea gălbuie, dacă se apleca nițel i se vedeau șira spinării și coastele.

O femeie care stătea în stânga lui alături de soț și de copii scoase dintr-o pungă niște felii de pâine cu salam, cu brânză și începură toți să mănânce, flămânzi.

— Măi băiete, ia de aici, mănâncă și tu ceva!

Daniel primi cu mulțumiri și fără fasoane.

Privea acea familie liniștită și se gândea că nimic nu i-ar plăcea mai mult pe lume decât să nu mai fie atât de singur.

Copiii femeii de alături nici nu-și priveau mama, uneori fetița chiar răspundea urât, se plictisise de drum și de cicăleli.

Dar el ar fi vrut să fie cicălit și îmbiat cu mâncare.

Avea 12 ani și era deja obosit de griji.

Se prefăcea că este liniștit, nu voia să fie observat prea mult de ceilalți călători, știa că